

Отримано: 12 березня 2018 р.

Прорецензовано: 15 березня 2018 р.

Прийнято до друку: 19 березня 2018 р.

e-mail: ok_soshko@ukr.net

DOI: 10.25264/2519-2558-2018-1(69)/2-170-173

Сошко О. Г. Семантичні характеристики компаративних фразеологічних одиниць на позначення емоційних рис людини (на матеріалі української, німецької та англійської мов). *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»: серія «Філологія»*. Острого: Вид-во НаУОА, 2018. Вип. 1(69), ч. 2, березень. С. 170–173.

УДК 81'373.7:811.161.2:811.112.2:811.111

Сошко Оксана Григорівна,

Київський національний торговельно-економічний університет, м. Київ

СЕМАНТИЧНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ КОМПАРАТИВНИХ ФРАЗЕОЛОГІЧНИХ ОДИНИЦЬ НА ПОЗНАЧЕННЯ ЕМОЦІЙНИХ РИС ЛЮДИНИ (НА МАТЕРІАЛІ УКРАЇНСЬКОЇ, НІМЕЦЬКОЇ ТА АНГЛІЙСЬКОЇ МОВ)

У статті досліджується фразеологічна репрезентація емоційних рис людини за допомогою образних порівнянь. Проаналізовано групи об'єктів порівняння, які зустрічаються найчастіше та формують фразеологічне значення компаративів. Докладний опис культурної конотації порівнянь дозволяє виділити універсальне і національно-специфічне на матеріалі досліджуваних мов.

Ключові слова: фразеологічна одиниця, компаратив / образне порівняння, семантична структура, структурно-семантичний аналіз, емоційні риси.

Сошко Оксана Григорьевна,

Киевский национальный торгово-экономический университет, г. Киев

СЕМАНТИЧЕСКИЕ ХАРАКТЕРИСТИКИ КОМПАРАТИВНЫХ ФРАЗЕОЛОГИЧЕСКИХ ЕДИНИЦ, ОЗНАЧАЮЩИХ ЭМОЦИОНАЛЬНЫЕ ЧЕРТЫ ЧЕЛОВЕКА (НА МАТЕРИАЛЕ УКРАИНСКОГО, НЕМЕЦКОГО И АНГЛИЙСКОГО ЯЗЫКОВ)

В статье исследуется фразеологическая репрезентация эмоциональных черт человека посредством образных сравнений. Проанализированы группы наиболее часто встречающихся объектов сравнения, формирующих фразеологическое значение компаративов. Описание культурной коннотации сравнений позволяет выделить универсальное и национально-специфическое на материале исследуемых языков.

Ключевые слова: фразеологическая единица, компаратив / образное сравнение, семантическая структура, структурно-семантический анализ, эмоциональные черты.

Oksana Soshko,

Kyiv National University of Trade and Economics, Kyiv

SEMANTIC PECULIARITIES OF COMPARATIVE PHRASEOLOGICAL UNITS DENOTING EMOTIONAL CHARACTERISTICS (ON THE MATERIAL OF UKRAINIAN, GERMAN AND ENGLISH LANGUAGES)

The article analyzes the phraseological representation of emotional features through comparative phraseological units. Groups of the most frequently encountered objects of comparison that form the phraseological meaning of comparatives are analyzed. Phraseological units reflect the specific nature of the environment perception, native speakers' priorities of assessing the reality. These cognitive mechanisms are conditioned by such historical factors as the customs and traditions of a particular nation. These factors generally affect the thinking of the people and find their full reflection in the language. Linguistic conditionality of these factors is the special object of research in linguistic and cultural studies. The description of the cultural connotation of phraseological similes allows singling out the universal and national specific on the material of the studied languages.

Key words: comparative phraseological unit, phraseological simile, semantic structure, structural-semantic analysis, emotional characteristics.

Мова як особливого роду інстинкт тісно пов'язана з емоціями людини, які теж є біологічними інстинктами. Із зародженням нової, гуманістичної лінгвістичної парадигми, що визнає людину як творця, носія і користувача мови, не можливо заперечувати, що сфера емоцій – це і є прояв людського фактора в мові, адже “у мові все емоційно” (Ш. Балі), “всі вислови емоційні” (В.Г. Гак), “вся лексика мови емоційна” [6, с. 41]. Отже, актуальність даної розвідки обумовлюється ідеєю антропоцентризму, що розвивається в різних наукових напрямках та дисциплінах. У сучасній лінгвістиці антропоцентрична спрямованість особливо тісно пов'язана з описом різних станів суб'єкта, зокрема, емоційного стану, який з точки зору змісту репрезентується фразеологізмами ознаки як «опосередковано-похідними» мовними знаками [1].

Предметом нашого дослідження є структурно-семантичні особливості українських, німецьких та англійських образних порівнянь, які позначають емоційні риси людини. **Метою** є визначення семантичних особливостей вищезазначених одиниць та виявлення їх спільних та відмінних рис.

У досліджуваних мовах компаративні звороти, що позначають емоційні властивості, складають велику групу фразеологічних одиниць. Багато з них мають досить прозору структуру значення і є вмотивованими. Слід зазначити, що найчастіше об'єкт у порівняннях виражається зоонімом. Відповідна група образних порівнянь, які містять у своєму складі зооморфний компонент вже розглядалася нами раніше [4]. Характеристика емоційної властивості може відбуватися через порівняння із людиною певної професії чи взагалі певного роду занять, статусу, приналежності до тієї чи іншої спільноти тощо. Мотиваційною основою такого порівняння виступають риси, справедливо чи помилково приписувані таким людям. Службовець часто сприймається як чинуша, бюрократ і, відповідно, профілюється в емоційному плані як сердита, буркотлива, вередлива людина. Тому фразема нім. *tucksch wie ein Beamter* [НУФС (уп), с. 26] (досл. “вередливий/буркотливий як державний служ-

бовець”) і позначає людину непривітну, без настрою. Амбівалентність значення фраземи англ. розм. (*as sober as a judge* 1. “зовсім не п’яний”; 2. “дуже спокійний та серйозний” [LDEI, с. 305] (досл. “тверезий як суддя”), визначається багатозначністю прикметника *sober*: 1. “тверезий”; 2. “помірний”; 3. “розсудливий; із здоровим глуздом” [АРС, с. 664].

Характер емоційної поведінки представників деяких професій пов’язують з фаховими захворюваннями. Наприклад, при виготовленні твердого мила використовували дуже їдку і небезпечно речовину. Вважалося, що процес миловарення негативно впливає на розум людини, призводячи до необґрунтованих веселощів: нім. *denken wie ein Seifensieder* “бути безтурботним” [НУФС (уп), с. 166] (досл. “думати як миловар”). Шилер використав цей вислів у драмі “Wallensteins Lager”: “*Schad um die Leut! Sind sonst wahre Brüder... Aber das denkt wie ein Seifensieder*” [Rö, с. 1459].

Внутрішня форма фраземи англ. (*as calm as a Quaker* “спокійний, холоднокровний” [АУФС, с. 240] (досл. “спокійний як квакер”) визначається відповідними уявленнями про квакерів – людей, приналежних до протестантської конфесії, яка називається “Релігійна Спілка Друзів” (Religious Society of Friends) і відома своїми пацифістськими настановами й гуманістичним спрямуванням [2]. Квакери не сприймають насилля у будь-якій формі, що і переосмислюється як незворушність і байдужість.

У фраземах нім. *sich freuen wie ein König* “дуже радіти” [НУФС (уп), с. 99] (досл. “радіти як король”) та англ. (*as happy as a king* “дуже щасливий; на сьомому небі” [БАРФС, с. 359] (досл. “щасливий як король”) високий титул особи, яка знаходиться на верхівці соціальної драбини і користується усіма привілеями, асоціюється із високим ступенем інтенсивності вираження позитивних емоцій.

Відсутність настрою, невеселість вважаються характерними рисами старої діви – жінки, яка ніколи не була заміжня: нім. *angesäuert wie eine alte Jungfer* [НУФС (уп), с. 88] (досл. “кислий/невдоволений як стара діва”).

Основою порівняння може бути і персонаж коміксів: зворот англ. (*as pleased (proud) as Punch* [БАРФС, с. 608] (досл. “бути задоволеним (гордим) як Панч”) позначає надзвичайно задоволену людину. *Панч* – герой веселих малюнків, які з’явилися на обкладинці однойменного журналу в 1840-х роках. Крім того, це ще і герой традиційного лялькового театру, де він виступав зі своєю дружиною Джуді (*Punch and Judy*) [2].

У компаративних фразеологічних зворотах цієї групи можуть застосовуватися такі стилістичні прийоми, як іронія – для вираження повного заперечення змісту речення (укр. *везти/щастити як [тому] утопленнику* [СФУМ, с. 738]) і гіпербола – для посилення інтенсивності емоційного переживання (нім. *wütend wie tausend Mann* “дуже розлючений” [НУФС (уп), с. 115] (досл. “лютий як тисяча людей”).

До цієї ж групи фразеологізмів можна віднести і політично некоректні звороти, які містять компонент-етнонім. У таких фраземах відбувається актуалізація опозиції “свій – чужий”, останньому приписують негативно марковані риси. У фраземах укр. *боїться як жид сала* “не любить, уникає” [ССНП, с. 55], *дбає як жид за солонину* “байдуже ставиться, не турбується” [тж.], *жахається як жид Христа* “дуже боїться, уникає” [тж.] проявляється традиційно негативне ставлення до “чужого” етносу через різницю у релігійних поглядах та звичаях українського і єврейського народів. Так, як видно зі слів пана Данила у “Страшній помсті” М.В. Гоголя (“*Все святые и божеи угоднико едали свинину*”), дієлогічні орієнтації, з точки зору традиційних етнічних стереотипів набувають особливої ваги і оцінної маркованості власне завдяки їхнім релігійно-етнічним конотаціям. Інші подібні компаративи також мають негативне забарвлення і пов’язані з традиційними стереотипами, згідно з якими “чужому” завжди приписують різні, але головню негативні в оцінному плані риси: укр. *відважний як жид в танці* [тж.], *сміливий як жид* [тж.], *труситься як жид на ярмарці* [тж.] – про боягузливу людину.

В німецькій фразеології на позначення радісних емоцій в якості компонента-етноніма вживається лексема *Neger* “негр”, яка доповнюється атрибутом *nackt* “голий”. Такі звороти виражають надто високий ступінь прояву загалом позитивної емоції “радість”, що надає їх змісту дещо негативного забарвлення: нім. *sich freuen wie ein nackter Neger, wenn er Hemd bekommt* [НУФС (уп), с. 126] (досл. “радіти як голий негр, коли він сорочку отримав/знайшов”), *sich freuen wie zehn nackte Neger* [тж.] (досл. “радіти як десять голих негрів”) “занадто радіти”. Експресивність фразеологічного значення тут досягається за рахунок гіперболічності порівнянь.

Компонентами фразеологічного звороту можуть бути імена біблійних персонажів, чому сприяють літературний та історичний фактори. Фразема укр. *труситься як Каїн* [ССНП, с. 63] позначає дуже перелякану людину. Каїн – біблійний персонаж, про якого розповідається у Старому Заповіті. Син Адама і Єви, він через заздрощі вбив свого сумирного брата Авеля, що викликало гнів Бога, який прирік його на вигнання, поклавши на нього знак (Буття 4, 11-12, 15). Цей знак також породив крилатий вислів *каїнова печать* – знак вигнання, людини, від якої всі відцуралися або на якій є пляма злочину [ЭСКВ, с. 329].

Інший біблійний персонаж, ім’я якого входить до складу порівняльного звороту, це апостол святий Петро. Один із улюблених учнів Ісуса Христа, він, незважаючи на це, в ніч після арешту Ісуса, виявив слабкість і тричі відрікся від свого Вчителя перш ніж проспівали перші півні. Пізніше Петро розкається, одержав прощення – і саме йому, першому серед апостолів, після свого воскресіння явився Господь [7]. Саме ця людська слабкість апостола Петра і була переосмислена у фраземі укр. *сміливий як святий Петро* [ССНП, с. 115], що вживається в іронічному значенні на позначення боягузливої людини.

Фразема нім. *wie in Abrahams Schoß sitzen* (досл. “сидіти як в лоні Авраама”) має біблійне походження і позначає стан надзвичайного щастя, безтурботності. Фраза *Авраамово лоно* відсутня в Старому заповіті, але зустрічається в єврейських писаннях, де означає прихисток мертвих [Rö, с. 59]. У християнстві цей вираз вважається символом раю, він згадується у притчі Ісуса Христа про багатія та Лазаря: після смерті Лазаря його душа була віднесена ангелами у лоно Авраамово (від Луки 16, 22): нім. *Es begab sich aber; daß der Arme starb und ward getragen von den Engeln in Abrahams Schoß*.

Міфологія, як продукт первинного духовного і практично-пізнавального досвіду людини, виступає в якості особливого способу бачення та засвоєння природної і соціокультурної дійсності. Міф дозволяє сприймати всі речі та явища як взаємопов’язані, поєднані, а також вільно переносити якості одних речей на інші [5, с. 564]. До області сакрального в релігійній свідомості відносяться уявлення про надприродні світлі та темні сили, протистояння яких визначає світовий порядок. Біси у давньослов’янських язичницьких релігійно-міфологічних уявленнях – злі духи, згадування про яких залишилися в архаїчних фольклорних текстах. Слово укр. *Біс* є загальнослов’янським, походить від індоєвроп. *bhoi-dho-s*, “що викликає

страх” і має той самий корень, що й слово “боятися”. З язичницької термінології це слово перейшло до християнської традиції, де використовувалося для перекладу гр. *δαιμονες* – “демони” [3: 1, с. 169]. Особливості уявної поведінки цих істот – ведення нічного способу життя, несприйняття предметів релігійного культу, відсутність раціонального мислення – втілюються в емоційній характеристиці, яку передають фраземи: укр. *жвавий як біс уночі* “про дуже жваву людину” [ССНП, с. 15], *боїться як дідько ладану/хреста* “дуже боїться, сахається” [тж., с. 47].

Гріх – це пряме або опосередковане порушення релігійних заповідей або домінуючих морально-етичних правил, норм, які встановилися в суспільстві. Фраземи з цим компонентом укр. *ходить наче гріх без душі* [ССНП, с. 42], англ. *(as) black as sin* [АУФС, с. 139] (досл. “чорний як гріх”) позначають дуже засмучену людину.

У німецьких компаративних зворотах на позначення емоційних характеристик представлені компоненти-міфони, що мають походження з фольклору, казок, давньогерманських міфів: природні духи альпи (альви), коротуни-цверги [3: 1, с. 289; 3: 2, с. 616]. Фразема *etw. liegt/lastet/drückt wie ein Alp auf der Brust/Seele* [НУФС (уп), с. 17] (досл. “щось лежить/тяжко/гнітить як Альп на грудях/душі”) означає, що щось душевно дуже гнітить, не дає спокою, лежить каменем на душі. *Альп* у народних віруваннях – це таємнича істота у вигляді домовика, яка, за повір’ям, сідає вночі на груди сплячої людини і викликає у неї тяжке почуття страху [Rö, с. 75]. Фразема *maulen wie ein gereizter Gartenzwerg* [НУФС (уп), с. 66] (досл. “дутися/бурчати як роздратований садовий гном”) позначає дуже роздратовану, сердиту людину.

Як об’єкт порівняння зустрічається міфонім “берсерк” – воїн, що присвятив себе Одіну, богу військової магії й військової дружини, хазяїну військового “раю”, уособлення запальності, гніву, люті у германо-скандинавській міфології [3: 1, с. 290]. Берсерки замість одягу носили вовчі або ведмежі шкури; у скандинавських сагах їх називають “тими, хто перевтілюється у ведмедів”. Перед битвою вони викликали в себе приступ шаленої люті, у бій йшли першими, виючи, гризучи щити, зриваючи з себе одяг. Вважалося, що їх не можна вразити зброєю, на полі бою вони падали не від ран, а від втоми [EW]. Фразема нім. *wie ein Berserker* [НУФС (уп), с. 27] (досл. “як берсерк”) позначає дуже напружену, запальну людину, невгамовну, гарячу мов вогонь, а фразема *wütend (rasend) sein wie ein Berserker* [ДАНУІВ, с. 97] (досл. “бути лютим як берсерк”) – надзвичайно сердиту людину.

В якості образа-еталона порівняння у фразеологічних зворотах цієї групи зазвичай використовуються артефакти. В основу порівняння покладається властивість конкретного артефакту як об’єкта матеріальної культури (а також і його назви) мати певні стереотипові асоціації та конотації. Жвава, мотorna людина порівнюється з *віником*: укр. *скаче як віник по кімнаті* [ССНП, с. 26], а значення фраземи укр. *кипить як холодний самовар* “безпричинно сердиться” [тж., с. 131], мотивується абсурдністю сенсу цього словосполучення. У виражених німців “віник” або “мітла” має інші асоціації: нім. *wie ein wildgewordener Handfeger* “дуже схвилюваний” [НУФС (уп), с. 75] (досл. “як здичавіла мітла”).

Міцні нерви порівнюються із “канатом” або, як не дивно, “локшиною”: нім. *nerven haben wie Batzenstricke* “бути нервово стійким” [тж., с. 25] (досл. “мати нерви як мотузаний канат”), *nerven wie Bandnudeln haben* “т.с.” [тж., с. 24] (досл. “мати нерви як локшина”).

Позитивну або негативну конотованість та загальне значення компаративного фразеологізму може зумовлювати стан чи якість артефакту. Так, риса “старий” у сполученні з “шкірою” чи “взуттям” профілює такі риси суб’єкта порівняння, як сильну волю або незворушність, нечутливість: англ. розм. *(as) tough as old boots / tough as old (shoe) leather* [LDEI, с. 346] (досл. “твердий як старі чоботи/твердий як стара шкіра (для взуття)”). Риса “новий” асоціюється з чистотою і лискучою поверхністю нового металевго предмета. Цей блиск сяяння переосмислюється як “хороший настрій, радість”: англ. *(as) bright as a button (as a new penny/as a new pin)* [БАРФС, с. 110] (досл. “сяючий як гудзик (як нова монета/шпилька)”). Риса “твердість” символізує незворушність, холодність, жорстокість: англ. *(as) hard as nails* [ДАНУІВ, с. 76] (досл. “твердий як цвяхи”). Відсутність радості, поганий настрій асоціюють із незручністю, дискомфортом, порушенням належних умов, потрібних для нормальної життєдіяльності. У порівнянні нім. *rumstehen wie ein nasser Regenschirm* “бути нерадісним” [НУФС (уп), с. 145] (досл. “стояти як мокра парасоля”) важить подібність крапель води, що стікають з парасоли, до сліз, як теж і загальне не дуже радісне враження від цього артефакта.

Експресивності фразеологізмам, що позначають неемоційність, незворушність, байдужість, надає порівняння із пред-метами, наявність емоцій у яких видається взагалі абсурдною: нім. *egal wie ein Paar Strümpfe* “повністю байдужий” [НУФС (уп), с. 177] (досл. “байдужий як пара панчіх”); англ. *(as) still as statue* “зовсім нерухомий, незворушний” [АУФС, с. 892] (досл. “незворушний як статуя”), *(as) cold as a wagon tire 1* “дуже холодний, без душевного тепла, черствий”; 2) “холодний як крига” [тж., с. 222] (досл. “холодний як шина фургона”).

Порівнянням з ритуальними предметами, пов’язаними з весіллям – визначною подією, що зазвичай сприймається позитивно, позначають дуже веселу, життєрадісну, повну життя людину: англ. *(as) joyful as a drum at a wedding* [АУФС, с. 211] (досл. “радісний як барабан на весіллі”), *(as) merry as a marriage-bell* [БАРФС, с. 499] (досл. “веселий як весільний дзвін”). Останній вираз був створений Дж. Байроном: “*Soft eyes look’d love to eyes which spake again, And all went merry as a marriage-bell*” (“*Childe Harold’s Pilgrimage*”, canto III).

Вживання у зворотах компонентів-назв їжі виявляє інші моделі, в яких емоції можуть характеризуватися через асоціативний зв’язок із:

– особливостями процесу приготування їжі: укр. *скаче як вишкварок на сковороді* “про надмірно жваву, рухливу людину” [ССНП, с. 23];

– зовнішньою характеристикою продукту: нім. *zittern wie ein Gelatinepudding* “дуже тремтіти від страху, жахатися як заць” [НУФС (уп), с. 67] (досл. “тремтіти як желатиновий пудинг”);

– органолептичними (смаковими і тактильними) якостями: нім. *trocken wie ein Keks* “м’який як мокра муха; нудний” [тж., с. 94] (досл. “сухий як печиво”), *weich wie Pflaumenmus* “чутливий, сердечний, м’який як віск, лагідний як мати рідна” [тж., с. 136] (досл. “м’який як сливовий мус”), *ein Herz wie Butter haben* “мати серце з воску, бути м’якосердим” [НУФС: 1, с. 330] (досл. “мати серце як масло”), *wie Butter 1*. “чутливий; дуже сентиментальний”; 2. “безенергійний; поступливий; м’якохарактерний” [НУФС (уп), с. 43] (досл. “як масло”); англ. *(as) cool as pie* “спокійний, байдужий, холоднокровний” [АУФС, с. 240] (досл. “прохолодний як пиріг”), *(as) hot as pepper* “запальний, гарячий (про характер)” [тж., с. 506] (досл. “го-

стрий, пекучий як перець”), (*as keen as mustard* “повний ентузіазму, одержимий (чимось)” [БАРФС, с. 522] (досл. “гострий як гірчиця”) (вираз побудований на грі слів *keen* “гострий” та *keen’s mustard* “гірчиця Кіна” (за назвою фірми)).

Назви речовини. Емоційні властивості людини можуть характеризуватися через переосмислення води, як у її певному різновиді (пор.: англ. (*as dull as ditch(-)water* (*dishwater*) “нестерпно нудний, дуже нецікавий; нудьга” [БАРФС, с. 216] (досл. “нудний/невиразний як вода у каналі”) або її кількості (пор.: укр. [*i*] *море по коліно* (*по коліно*) 1. “хтось нічого не боїться, ніщо не лякає кого-небудь; не страшно комусь”; 2. “усе видається комусь легким, доступним, простим”//“Все можна, все дозволено комусь” *усе море по коліно/ї море до пупа* 3. “ніщо не бентежить, не турбує когось; усе байдуже комусь” [СФУМ, с. 405]).

Вода у своєму твердому агрегатному стані, тобто лід, символізує холод, а у сфері емоцій – бездушність, нечутливість: нім. *kalt wie Eis* “дуже холодний” [НУФС (уп), с. 53] (досл. “холодний як крига”); англ. (*as still as ice* “зовсім нерухомий; незворушний” [АУФС, с. 892] (досл. “незворушний як лід”), (*as cold as ice* “нечутливий; крижаний” [БАРФС, с. 406] (досл. “холодний як крига”).

Образом-символом твердості, емоційної стійкості, але також і бездушності, байдужості виступають такі матеріали, як сталь або залізо, камінь, мармур, бетон: нім. *hart wie (Krupp-) stahl* 1. “непоступливий; несентиментальний”; 2. “твердий; важкий для розкушування” [НУФС (уп), с. 172] (досл. “твердий як крупівська сталь”), *nerven haben wie (aus/von) Stahl* “бути нервово стійким” [тж.] (досл. “нерви мати як сталь/зі сталі”); англ. (*as cold as steel* “нечутливий; холодний як крига” [БАРФС, с. 719] (досл. “холодний як сталь”), (*as hard as iron* “дуже суворий, жорстокий; незворушний як камінь” [тж., с. 411] (досл. “твердий як залізо”); нім. *hart wie Stein* “дуже твердий” [НУФС (уп), с. 173] (досл. “твердий як камінь”); англ. (*as cold as (a) stone* 1. “холодний як крига”; 2. “безсердечний, бездушний, нечутливий, холодний” [БАРФС, с. 725] (досл. “холодний як камінь”), (*as still as stone* “зовсім нерухомий; незворушний” [АУФС, с. 892] (досл. “незворушний як камінь”), (*as hard as a stone (as the nether millstone)* “твердий, як камінь, кам’яний; нечутливий, за grubілий (про серце, риси обличчя, людину взагалі)”, “зовсім нерухомий; незворушний” [БАРФС, с. 359]; (*as cold as marble* “бездушний, нечутливий” [БАРФС, с. 487] (досл. “холодний як мармур”); нім. *feststehen wie Stampfbeton* “бути непохитним” [НУФС (уп), с. 172] (досл. “твердий/непохитний як трамбований бетон”). Підкреслена деталізація якості бетону сприяє експресивності німецьких фразем. Вироз англ. (*as hard as the nether millstone* етимологічно має біблійне походження (Йов 41, 24): англ. *His heart is as firm as a stone; yea, as hard as a piece of the nether millstone*.

Таким чином можна зазначити, що дане угруповання фразеологічних одиниць є досить чисельним. Об’єкт у порівняннях може виражатися різними поняттями (людина / міфологічна істота, назва предмету або речовини тощо); водночас конкретно-мовні стереотипи зазначених понять можуть бути різними.

Література:

1. Алефіренко Н. Ф. Проблемы фразеологического значения и смысла: (в аспекте межуровневого взаимодействия языковых единиц) / Николай Федорович Алефіренко, Лидия Глебовна Золотых. – Астрахань: Астраханский гос. пед. ун-т, 2000. – 220 с.
2. Вікіпедія, вільна енциклопедія – Вікімедія Україна, 2009 [Електронний ресурс]: – Режим доступу: <http://uk.wikipedia.org/>
3. Мифы народов мира. Энциклопедия. (В 2 томах) / Гл. ред. С.А. Токарев. – 2-е изд. – М.: “Советская Энциклопедия”, 1987 – 1988. – Т. 1: А – К. – 1987. – 674 с.
4. Сошко О.Г. Семантичні особливості образних порівнянь із зооморфним компонентом на позначення емоційних характеристик людини (на матеріалі української, німецької та англійської мов) / О.Г. Сошко // Наукові записки. Серія “Філологічна”. / [Гол. ред. А.М. Архангельська]. – Острог: Видавництво Національного університету “Острозька академія”. – Вип. 51. – 2015. – С. 321-323.
5. Философский словарь / [авторы-сост. И.В. Андрущенко, О.А. Вусатюк и др.] – К.: А.С.К., 2006. – 1056 с.
6. Шаховский, В. И. Эмоции: Долингвистика, лингвистика, лингвокультурология / Виктор Иванович Шаховский. – М.: Книжный дом «ЛИБРОКОМ», 2010. – 128 с.
7. Duden online – [Електронний ресурс]: – Режим доступу: <http://www.duden.de/>

Джерела ілюстративного матеріалу:

- АРС** – Англо-русский словарь / [авт.-сост. В. К. Мюллер] – М.: “Русский язык”, 1992. – 843 с.
- АУФС** – Англо-український фразеологічний словник / Уклад. К.Т. Баранцев. – 3-те вид., стер. – К.: Т-во “Знання”, КОО, 2006. – 1056 с.
- БАРФС** – Большой англо-русский фразеологический словарь: Около 20000 фразеологических единиц / А.В. Кунин. – 6-е изд., исправл. – М.: Живой язык, 2005. – 944 с.
- ДАНУІВ** – Довідник англійських, німецьких та українських ідіом і виразів: Понад 11000 ідіом та виразів / [уклад. А.Д. Шерік, В.Я. Савічук, В.Ф. Старко]. – К.: Вид. дім “Кієво-Могилянська акад.”, 2005. – 173 с.
- НУФС** – Німецько-український фразеологічний словник / Уклали В.І. Гавриш, О.П. Пророченко. – В 2 т. – К.: Радянська школа, 1981. – Т. 1. – 416 с., Т. 2. – 384 с.
- НУФС(уп)** – Німецько-український фразеологічний словник (усталені порівняння) / [уклад. К.І. Мізін]. – Вінниця: Нова книга, 2005. – 304 с.
- ССНП** – Словник стійких народних порівнянь / [уклад. О.С. Юрченко, А.О. Івченко]. – Х.: Основа, 1993. – 176 с.
- СФУМ** – Словник фразеологізмів української мови / Уклад.: В.М. Білоноженко та ін. – К.: Наук. думка, 2008. – 1104 с.
- ЭСКВ** – Энциклопедический словарь крылатых слов и выражений: Более 4000 статей / [авт.-сост. В. Серов]. – 2-е изд. – М.: Локид-Пресс, 2005. – 880 с.
- EW** – Wikipedia, the Free Encyclopedia – Wikimedia Foundation, Inc., 2011 [Електронний ресурс]: – Режим доступу: <http://en.wikipedia.org>
- LDEI** – Longman Dictionary of English Idioms. – London: Longman Group UK Limited, 1996. – 387.
- Rö** – Röhrich, Lutz: Lexikon der sprichwörtlichen Redensarten. 3 Bd. / Lutz Röhrich. – Freiburg, Basel, Wien: Herder, 2003. – 1910 S.